

Ali se zločin izplača?

Boris Horvat, ABM d.o.o.

Solomonov seminar, IJS, 9. marec 2010

Ali se zločin izplača?

- Uvod - zakaj kaznovanje?
- Problem nelegalnega parkiranja
- Praktični test nelegalnega parkiranja
- Ekonomska analiza prava (in vedenjska EAP)
- Ekonomska analiza prava v Sloveniji
- Regulacija telekomunikacijskega trga
- Debata

Uvod

- Medsebojne odnose urejajo normativna pravila, ki so se izoblikovala (in spreminjala!) skozi zgodovino
- Kodificirana pravila so zakoni, podzakonski akti in tudi sodna praksa
- Kršenje kodificiranih pravil obnašanja urejajo kazenske določbe in izvajajo sodišča
- Učinkovitost normativne ureditve lahko merimo s pomočjo ekonomske analize prava in dodatno še z vedenjsko ekonomsko analizo prava

Ali je parkiranje problem?



Ali je parkiranje problem - 2

- Ilegalno parkiranje je nezaželjeno zaradi številnih razlogov:
 - oviranje prometa (izguba časa udeležencev)
 - uničevanje zelenic, onesnaževanje okolja
 - izguba parkirnih hiš (manj strank v parkirnih hišah)
 - ...
- Vsak od teh razlogov je ekonomsko merljiv!

Ali je parkiranje problem - 3

- Parkiranje lahko preprečujemo na več načinov (kratkoročnih in dolgoročnih):
 - postavljanje ovir (količkov)
 - kaznovalna politika (več redarjev, višje kazni)
 - izgradnja parkirnih hiš (z nizkimi cenami :-)
 - ...
 - spodbujanje dela na domu
 - decentralizacija mesta
- Vsak od teh načinov je ekonomsko merljiv!

Demotivacija nelegalnega parkiranja

- Spremenljivke, ki nastopajo v modelu:
 - število »prostih mest« za napačno parkiranje
 - število napačno parkiranih avtomobilov
 - število oglobljenih avtomobilov (kazen, lisice, ...)
 - višina kazni (diferencirane kazni?)
 - stroški redarske službe (število redarjev)
 - stroški izterjave kazni (sodni postopki)
 - vremenske razmere (?)
 - ... podkupljivi redarji (?)

Demotivacija nelegalnega parkiranja - 2

- Soodvistnosti spremenljivk:
 - višina kazni – število napačno parkiranih avtomobilov
 - cena parkiranja v garažni hiši – število napačno parkiranih avtomobilov
 - število redarjev – število oglobljenih avtomobilov - skupni znesek pobranih kazni
 - število napačno parkiranih – število oglobljenih avtomobilov
 - ...

Demotivacija nelegalnega parkiranja - 3

- Predpostavke:
 - Prva domneva je, da višja kot bo kazen, manj bo napačno parkiranih avtomobilov. To je načelno res, vendar že tukaj naletimo na prvi problem, kaj pa če kazni ne bodo izterjane, ali da bo izterjava težka? (transkacijski stroški)
 - Druga dilema je, ali se bo število napačno parkiranih avtomobilo zmanjševalo z višino kazni ali z deležem oglobljenih avtomobilov (in izterjanih)
 - ...

Demotivacija nelegalnega parkiranja - 4

- Javni interes (zakon, mestni odloki)
 - tekoč promet
 - zaslužek s kaznimi
 - ...
- Zasebni interes (obligacijsko pravo)
 - zaslužki parkirnih hiš
 - odškodnine za uničene zelenice
 - ...

Demotivacija nelegalnega parkiranja - 5

- uspešnost kaznovalne politike
 - ujamemo vsakega in ga kaznujemo z 10 evri?
 - ujamemo vsakega desetega in ga kaznujemo s 100 evri?
 - ujamemo vsakega stotega in ga kaznujemo s 1000 evri?
 - ?
- elastičnost kaznovalne politike
 - če se kazen poveča za $X\%$, za koliko se zmanjša število dejanj in za koliko se povečajo stroški odkrivanja in kaznovanja (transakcijski stroški)

Poizkus z metanjem kocke

- Naloga: igralec mora uganiti ali bo padla številka, nedeljiva s 3 (alternativno, kocka ima štiri rdeče stranice in dve beli, igralec mora uganiti, ali bo kocka padla na rdečo ali belo stranico)
- Nagrada:
 - 1 evro, če pravilno ugame rdečo stranico
 - 1 evro, če pravilno ugame belo stranico
- Kakšna je pravilna (teoretična) strategija te igre?
 - vedno izbrati rdečo barvo
- Kaj kažejo praktični testi?
 - Igralci v 2/3 primerov izberejo rdečo, v 1/3 primerov belo

Poizkus z nelegalnim parkiranjem

(Ehud Guttel & Alon Harel, 2004)

- Naloga: dostaviti blago z dostavnim vozilom (24 poizkusov)
- Nagrada: 2 evra za vsako dostavo
- Stroški: parkirnina (1 evro) ali kazen za ilegalno parkiranje
- Dilema: plačati parkirnino (1 evro) ali parkirati ilegalno
- Redar: ulovi samo 1/6 ilegalnih parkiranj (mečemo kocko)
- Kazen:
 - skupina A: 3 evre
 - skupina B: 6 evrov
 - skupina C: 12 evrov
- Zaslužek: nagrada minus stroški (parkirnine ali kazni)

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Razdelitev testnih skupin, A, B in C

SKUPINA	dostava	parkirnina	kazen	verjetnost	pričakovan	parkira	parkira
				kazni	kazen	pravilno	nepravilno
A	2 EUR	1 EUR	3 EUR				
B	2 EUR	1 EUR	6 EUR				
C	2 EUR	1 EUR	12 EUR				

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Verjetnost za plačilo kazni - kocka

SKUPINA	dostava	parkirnina	kazen	verjetnost	pričakovani	parkira	parkira
				kazni	kazen	pravilno	nepravilno
A	2 EUR	1 EUR	3 EUR	16,6%	0,5 EUR		
B	2 EUR	1 EUR	6 EUR	16,6%	1,0 EUR		
C	2 EUR	1 EUR	12 EUR	16,6%	2,0 EUR		

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Zaslужek pri pravilnem in nepravilnem parkiranju

SKUPINA	dostava	parkirnina	kazen	verjetnost	pričakovan	parkira	parkira
				kazni	kazen	pravilno	nepravilno
A	2 EUR	1 EUR	3 EUR	16,6%	0,5 EUR	24 EUR	36 EUR
B	2 EUR	1 EUR	6 EUR	16,6%	1,0 EUR	24 EUR	24 EUR
C	2 EUR	1 EUR	12 EUR	16,6%	2,0 EUR	24 EUR	0 EUR

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Možnost zaslužka pri različnih variantah

SKUPINA	parkira	pravilno	pravilno	pravilno	pravilno	pravilno	parkira
	vedno prav	v 5/6 prim.	v 2/3 prim.	v 1/2 prim.	v 1/3 prim.	v 1/6 prim.	nepravilno
A	24 EUR						36 EUR
B	24 EUR						24 EUR
C	24 EUR						0 EUR

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Možnost zaslužka pri različnih variantah

SKUPINA	parkira	pravilno	pravilno	pravilno	pravilno	pravilno	parkira
	vedno prav	v 5/6 prim.	v 2/3 prim.	v 1/2 prim.	v 1/3 prim.	v 1/6 prim.	nepravilno
A	24 EUR	26 EUR	28 EUR	30 EUR	32 EUR	34 EUR	36 EUR
B	24 EUR	24 EUR	24 EUR	24 EUR	24 EUR	24 EUR	24 EUR
C	24 EUR	20 EUR	16 EUR	12 EUR	8 EUR	4 EUR	0 EUR

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Zaslужek pri strategiji maksimalnega zaslučka

SKUPINA	maksimiranje zaslučka			verjetnostno pričakovanje		dejanska situacija	
	vseh ponovitev	plačano	zasluček	plačano	zasluček	plačano	zasluček
A	24 x	0 x	36 EUR				
B	24 x	12 x	24 EUR				
C	24 x	24 x	24 EUR				

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Zaslужek pri strategiji pričakovane verjetnosti

SKUPINA	maksimiranje zaslučka		verjetnostno pričakovanje		dejanska situacija		
	vseh ponovitev	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek
A	24 x	0 x	36 EUR	8 x	32 EUR		
B	24 x	12 x	24 EUR	12 x	24 EUR		
C	24 x	24 x	24 EUR	16 x	16 EUR		

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Zaslужek v dejanskem poizkusu

SKUPINA	maksimiranje zaslужka		verjetnostno pričakovanje		dejanska situacija		
	vseh ponovitev	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek
A	24 x	0 x	36 EUR	8 x	32 EUR	3,1 x	34,4 EUR
B	24 x	12 x	24 EUR	12 x	24 EUR	5,5 x	24,0 EUR
C	24 x	24 x	24 EUR	16 x	16 EUR	9,7 x	9,7 EUR

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Analiza obnašanja “nevtralne” skupine B

SKUPINA	maksimiranje zaslužka		verjetnostno pričakovanje		dejanska situacija		
	ponovitev	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek
A							
B	24 x	12 x	24 EUR	12 x	24 EUR	5,5 x	24,0 EUR
C							

Poizkus Guttel & Harel, 2004

- Popravljen pričakovanje na podlagi skupine B

SKUPINA	vseh		verjetnostno pričakova		dejanska situacija		popravljen pričakova	
	ponovitev	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek	plačano	zaslužek	
A	24 x	8 x	32 EUR	3,1 x	34,4 EUR	2,5 x	34,8 EUR	
B	24 x	12 x	24 EUR	5,5 x	24,0 EUR	6,5 x	24,0 EUR	
C	24 x	16 x	16 EUR	9,7 x	9,7 EUR	10,5 x	10,5 EUR	

Ekonomska analiza prava

- Definicija (ena od)
 - ekonomska analiza prava je interdisciplinarna veda, ki z analizo vzpodbud, tveganj in transakcijskih stroškov skuša najti kar se da učinkovita pravna pravila.
- Elementi:
 - vzpodbude (motivacija, kazni)
 - tveganja (učinkovitost, verjetnost)
 - transakcijski stroški

Ekonomska analiza prava - 2

- Predpostavka:
 - Ljudje se obnašajo racionalno, tako da maksimirajo učinek (denar, zadovoljstvo, politični glasovi, politični vpliv, itd)
- Problemi:
 - čustva, afekt, vedenjske lastnosti ljudi
 - časovna dimenzija, “učenje”
 - pravičnost, družbena blagina
- -> Vedenjska ekonomska analiza prava

Ekonomska analiza prava - 3

- Statistika (google):
 - **“law and economics”**
 - cca 1,1 mio zadetkov
 - **“ekonomska analiza prava”**
 - cca 380 tisoč zadetkov
 - **“behavioral law and economics”**
 - cca 18 tisoč zadetkov
 - **“vedenjska ekonomska analiza prava”**
 - 1 (en) zadetek

Ekonomska analiza prava v Sloveniji

- 1995: objavljen prvi članek o pravu in ekonomiji (prof. Mirko Ilešič, Pravna fakulteta v Mariboru)
- 2006: ustanovljen **Ekonomski klub Pravne fakultete** v Ljubljani (prireja občasna predavanja)
- 2008: ustanovljen **Inštitut za ekonomsko analizo prava** pri Pravni fakulteti v Mariboru
- 2005: Izide prevod knjige: **Ekonomska analiza prava** (Robert Cooter, Thomas Ulen; Law & Economics, 1997)
- 2009: Izide knjiga: **Ekonomska analiza prava v Sloveniji** (Urednica Katarina Zajc, Pravna fakulteta v Ljubljani)

Ekonomska analiza prava

(Robert Cooter, Thomas Ulen, Časnik Finance, 2005)

2. PREGLED MIKROEKONOMIJE (MIKROEKONOMSKE TEORIJE)

I.	Pregled: Zgradba mikroekonomske teorije	14
II.	Nekateri temeljni pojmi: maksimiranje, ravnotežje in učinkovitost	14
III.	Matematična orodja	17
IV.	Teorija potrošniške izbire in povpraševanje	20
V.	Teorija ponudbe	29
VI.	Tržno ravnotežje	32
VII.	Teorija iger	37
VIII.	Teorija vrednotenja sredstev	41
IX.	Splošno ravnotežje in ekonomika blaginje	42
X.	Odločanje v razmerah negotovosti: tveganje in zavarovanje	47

Ekonomska analiza prava v Sloveniji

(Urednica Katarina Zajc, Uradni list, 2009)

- Nekaj naslovov poglavij:
 - Ekonomska analiza pogodbenih sankcij
 - Kako do dobrega korporacijskega upravljanja
 - Učinkovitost pravnega postopka (1993-2006)
 - Ekonomska analiza prepovedi razpolaganja s človeškimi organi
 - Hedonistična šola
 - Bistvena zmota in prevara
 - Ekonomska analiza družine
 - Ekonomska analiza kazenskih sankcij
 - Ekonomska analiza dopinga v športu

Uspešnost regulacije telekomunikacijskih trgov

- Stanje na trgih telekomunikacij
 - (omejitev predvsem na trg interneta)
- Regulacija telekomunikacijskih trgov
 - ex-ante regulacija (APEK) www.apek.si
 - ex-post nadzor (UVK) www.uvk.gov.si
- Analiza nekaterih konkurenčnih postopkov
 - (predvsem na trgu interneta)

Varstvo konkurence

- Varstvo konkurence v javnem interesu
 - ex-ante regulacija; APEK (ZEKom-1)
 - ex-post nadzor; UVK (ZPOmK-1)
- Varstvo konkurence v zasebnem interesu
 - obligacijski zakon (odškodninsko pravo)
 - redna sodišča

Kaj pravi UVK o zlorabi prevladujočega položaja?

- Prepovedana je zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu. (10. člen ZPOmK-1)
 - posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen
 - omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov
 - uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki
 - zahteva, da se za sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti

Kaj pravi EU o zlorabi prevladujočega položaja?

- Kot nezdržljiva s skupnim trgom je prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij (82. člen PES - EC Treaty)
 - neposredno ali posredno določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen
 - omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega razvoja na škodo potrošnikov
 - uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji
 - sklepanje pogodb, ki sopogodbnikom narekujejo sprejetje dodatnih obveznosti

Ex-post nadzor (UVK)

- Zakon o varstvu konkurence
 - (ZVK) 25.3.1993 (UVK ustanovljen 30.9.1993)
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence
 - (ZPOmK) 30.6.1999 - harmonizacija s PES (člen 81. in člen 82.)
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence - V1
 - (ZPOmK-UPB1) 21.5.2004 - pristop EU
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence - V2
 - (ZPOmK-UPB2) 22.6.2007 - uvedba EUR
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence - V3
 - (ZPOmK-1) 9.4.2008 - prvi zares “evropski” zakon (drastične kazni)

UVK - kazni in zastaralni roki

ZAKON	<u>ZVK</u>	<u>ZPOmK</u>	<u>ZPOmK-UPB1</u>	<u>ZPOmK-UPB2</u>	<u>ZPOmK-1</u>
KAZNI (V EUR)	25.3.1993	30.6.1999	21.5.2004	22.6.2007	9.4.2008
pravna oseba - min	24.323	51.385	125.763	125.000	
pravna oseba - max		154.157	377.290	375.000	do 10% prom
odgovorna oseba - min	2.026	1.541	4.192	4.100	5.000
odgovorna oseba - max		2.569	12.576	12.500	10.000
zastaranje	???	2 leti	2 leti	3 leta	5 let

Kaj pravi ex-ante regulacija o konkurenci? - 1

- Izvajalci javnih telekomunikacijskih storitev morajo (med drugim):
 - omogočiti vsem uporabnikom pod enakimi pogoji priključitev na svoje telekomunikacijsko omrežje in njegovo uporabo,
 - voditi ločeno računovodsko evidenco, ki omogoča ločen obračun javnih telekomunikacijskih storitev od drugih storitev
- 7. člen Zakona o telekomunikacijah (ZTel), 5.6.1997

Kaj pravi ex-ante regulacija o konkurenci? - 2

- Agencija in državni organi so dolžni na trgu telekomunikacijskih storitev zagotavljati pogoje za učinkovito konkurenco in pri tem zlasti:
 - zagotavljati enake možnosti udeležencev na trgu,
 - preprečevati izkoriščanje pomembne tržne moči in druge zlorabe na trgu
 - ...
- 66. člen Zakona o telekomunikacijah (Ztel-1), 19.4.2001

Kaj pravi ex-ante regulacija o konkurenci? - 3

- Namen tega zakona je zagotavljanje učinkovite konkurence na trgu elektronskih komunikacij, ... in varstvo pravic uporabnikov.
 - (2/1 člen ZEKom-UPB1, 2.3.2007)
- Agencija in organ, pristojen za varstvo konkurence, sta si dolžna izmenjavati podatke in informacije, ki jih potrebujeta za izvrševanje svojih pristojnosti. Pri tem morata ohraniti stopnjo njihove zaupnosti. (124/1)
 - (124/1 člen ZEKom-UPB1, 2.3.2007)

Kaj pravi ex-ante regulacija o konkurenci? - 4

- 84. točka “Smernic Evropske komisije o analizi trga in oceni znatne tržne moči“:
 - V praksi mora nacionalni regulativni organ pri podjetju na telekomunikacijskem sektorju, ki ima znatno tržno moč na veleprodajnem ali dostopnem trgu na začetku prodajne verige, preprečiti kakršnekoli možne učinke prenosa ali vpliva na koncu verige na maloprodajne ali storitvene trge.

Ex-ante regulacija (APEK)

- **Zakon o telekomunikacijah**
 - (ZTel) 5.6.1997 (prvi zakon v samostojni Sloveniji!!!)
- **Zakon o telekomunikacijah - V1**
 - (ZTel-1), 19.4.2001 (ustanovljen ATRP, 20.7.2001)
- **Zakon o elektronskih komunikacijah**
 - (ZEKom), 19.4.2004 (ustanovljen APEK, 23.7.2004)
- **Zakon o elektronskih komunikacijah - V1**
 - (ZEKom-UPB1), 1.2.2007 (prevzem evropskih direktiv)
- **Zakon o elektronskih komunikacijah - V2**
 - (ZEKom-B), 28.1.2010 (drastično zvišanje kazni)

APEK - kazni in zastaralni roki

ZAKON	<u>Ztel</u>	<u>Ztel-1</u>	<u>ZEKom</u>	<u>ZEKom-UPB1</u>	<u>ZEKom-B</u>
KAZNI (V EUR)	28.6.1997	11.5.2001	1.5.2004	2.3.2007	28.1.2010
pravna oseba - min	min. 2080	8.345	8.345	20.864	
pravna oseba - max	?	41.730	41.730	83.460	do 5% prometa
odgovorna oseba - min	min. 208	1.040	1.040	835	1.000
odgovorna oseba - max	?	6.260	4.170	4.170	10.000
zastaranje (prekrški?)					

Dilema: javno ali zasebno varstvo?

- Iz neke sodbe sodišča leta 2004:
 - Pri tem sodišče še navaja, da opravlja naloge po ZPOmK Urad za varstvo konkurence (4. člen ZPOmK), vendar iz spisa ni razvidno, da bi Urad sploh ugotovil zlorabo prevladujočega položaja tožeče stranke pri sklepanju pogodbe, pri čemer je tožena stranka aktivno legitimirana za vložitev zahteve za začetek postopka (2. odstavek 23. člena ZPOmK), vendar iz navedb tožene stranke ni razvidno, da bi vložila zahtevo za uvedbo postopka pred Uradom.

Bela knjiga Evropske komisije - 1

(priporočila o varstvu konkurence v zasebnem interesu)

- Vsakemu državljanu ali podjetju, ki je utrpelo škodo zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (člena 81 in 82 Pogodbe ES), mora biti omogočeno, da zahteva povračilo škode od strani, ki je to škodo povzročila.
- Pravo Skupnosti žrtvam zagotavlja pravico do odškodnine, kakor je potrdilo Sodišče Evropskih skupnosti v letih 2001 in 2006.
 - (Bela knjiga Komisije evropskih skupnosti, 2.4.2008)

Bela knjiga Evropske komisije - 2

- 2.1. Kolektivna pravna sredstva
 - reprezentativne tožbe, ki jih vložijo kvalificirani subjekti (združenja potrošnikov, državni organi, trgovinska združenja, ipd)
- 2.7. Zastaranje odgovornosti
 - zastaralni rok, ki traja najmanj dve leti, bi moral začeti teči, ko postane odločitev o kršitvi, na kateri temeljijo nadaljnje tožbe, končna (pravnomočna)
 - implementirano v ZPOmK-1, člen 62/3!

Posebne telefonske številke 9*** (1997)

- 20.9.1996 - Zahtevak za uvedbo postopka
- **28.7.1997 - Odločba UVK št. 333-30-034-/96-14/11**
- 27.8.1997 - Tožba Telekom Slovenije proti odločbi VIII Pg 362/1997
- 24.12.1997 - Dodatek Telekoma Slovenije k tožbi
- 24.5.2001 - Odgovor UVK na tožbo Telekoma
- 7.5.2002 - Pripravljalna vloga Telekoma
- 20.6.2002 - Pripravljalna vloga UVK
- 30.12.2002 - Pripravljana vloga Telekoma
- 22.1.2003 - Pripravljalna vloga UVK
- 17.6.2003 - Zapisnik o poravnavi med Telekomom in UVK
- 17.10.2003 - Zahtevak za varstvo zakonitosti Vrhovnega državnega tožilstva
- 6.4.2004 - Sklep Vrhovnega sodišča št. III Ips 33/2004
- **21.06.2005 - Sklep Okrožnega sodišča v Ljubljani, št. VIII Pg 178/2004**
- **10.2.2006 - Sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cpg 1052/2005**
- **25.2.2008 - Sklep Vrhovnega sodišča št. III Ips 81/2006**

Posebne telefonske številke 0880 (2007)

- **2.9.1999 - Sklep o uvedbi postopka 3073-5/99-8**
- ...
- 30.07.2007 - UVK: Povzetek relevantnih dejstev
- 21.08.2007 - Odgovor na Povzetek (predlagatelj)
- 31.08.2007 - Odgovor na Povzetek (Telekom)
- **22.10.2007 - Dopolnilna odločba UVK (3073-9/2002-50)**
- 22.11.2007 - Tožba Telekoma proti dopolnilni odločbi
- 20.12.2007 - Odgovor UVK na tožbo Telekoma
- 23.11.2007 - Tožba prizadete stranke proti dopolnilni odločbi
- 24.1.2008 - Odgovor UVK na tožbo prizadete stranke
- 6.10.2009 - **Sodba Upravnega sodišča (U 2383/2007)**
- 14.10.2009 - **Sodba Upravnega sodišča (U 2404/2007)**

“ISDN paketi” (2000, 2004)

- 2.9.1999 - Sklep o uvedbi postopka 3073-5/99-8
- 7.7.2000 - Povzetek dejanskega stanja 3073-5/99
- 15.7.2000 - **Delna odločba UVK (3073-5/99-62)**
- 5.6.2000 - Tožba Telekomoma proti odločbi
- 4.7.2002 - **Sodba Upravnega sodišča (U 1453/2000)**
- 4.5.2004 - Delna odločba UVK (3073-9/02-04)
- 08.06.2004 - Tožba Telekomoma proti odločbi UVK
- 13.07.2004 - Odgovor UVK na tožbo
- 14.07.2004 - Odgovor prizadete stranke na tožbo
- 5.9.2007 - **Sodba Upravnega sodišča (U 1155/2004)**
- 17.10.2007 - Revizija Telekomoma na Vrhovnem sodišču
- 24.12.2007 - Odgovor prizadete stranke na revizijo
- 28.12.2007 - Odgovor UVKa na revizijo
- 16.12.2008 - **Sodba Vrhovnega sodišča (X Ips 749/2007)**
- 13.3.2009 - Ustavna pritožba Telekomoma
- 24.11.2009 - Sklep Ustavnega sodišča (Up-282/09)

Judikat Vrhovnega sodišča RS

(X Ips 749/2007; 16.12.2008) - 1

V zvezi z materialnopravno presojo vprašanja zlorabe prevladujočega položaja je treba najprej poudariti, da določbe 10. člena ZPOmK ne izključujejo možnosti, da bi se zloraba prevladujočega položaja pokazala na drugem trgu, kot je ta, na katerem obstaja prevlada, in sicer ne glede na to, ali tudi na drugem trgu obstaja prevlada. Pogoji je, da sta oba trga dovolj povezana, tako da ravnanje na prvem lahko povzroči protikonkurenčne učinke na drugem ("sosednjem") trgu.

Takšno je tudi utrjeno stališče SES.

Judikat Vrhovnega sodišča RS

(X Ips 749/2007; 16.12.2008) - 2

Zloraba je namreč objektivni pojem, ki se nanaša na dejanja podjetja s prevladujočim položajem, ki lahko po svoji naravi vplivajo na strukturo trga, na katerem je prav zaradi navzočnosti tega podjetja konkurenca že itak oslABLjena, in na dejanja, ki s pomočjo drugačnih sredstev od tistih, po katerih se normalno ravna konkurenca izdelkov in storitev na podlagi poslovanja gospodarskih subjektov, ovirajo ohranitev obstoječe stopnje konkurence in ovirajo njen razvoj.

Dovolj je torej že, da se določene poslovne partnerje podjetja s prevladujočim položajem "sili" v slabši konkurenčni položaj.

Ali se zločin izplača?

- Se izplača, če:
 - A. (ni moralnih zavor - različne kategorije!)
 - B. je dobiček pozitiven, to je, če so prihodki večji od stroškov (ekonomska teorija)
 - prihodki:
 - denar, predmeti, zadovoljstvo, ...
 - stroški:
 - “organizacijski” (izvedbeni) stroški
 - kazen (obteženo z verjetnostjo!)
 - plus plačilo škode (obteženo z verjetnostjo!)

Namesto zaključka

- Provokacija:
 - Ali moramo tudi gospodarske subjekte s primerno zakonodajo dovolj zgodaj začeti učinkovito “vzgajati” - podobno kot otroke - da nam nekoč ne bodo zrasli čez glavo?

Debata

- vabljeni!